

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 255

TELEFON 25-67
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, četrtek 10. novembra 1938

NAROČNINA NA MESEC:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din,
dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din

Cena
1.— din

Poraz bolgarske vlade v sobranju

Proti predlogu finančnega ministra o naknadnem kreditu glasoval tudi del vladnih poslancev — Zasedanje sobranja odgodeno — Pismo voditeljev opozicije kralju Borisu — Velika razgibanost v novem bolgarskem političnem življenju — Pred važnimi spremembami

SOFIJA, 10. novembra. V bolgarskem javnem političnem življenju se opažajo zadnje tedne znaki močne razgibanosti, ki je nastala predvsem pod vplivom zadnjih velikih dogodkov v Evropi. Pod vplivom te nove razgibanosti je bilo tudi že več manifestacij in demonstracij. Opaža se tudi vedno večje nezadovoljstvo, tako z notranjo kakor z zunanjo politiko vlade. To nezadovoljstvo je dobilo včeraj viden izraz v porazu, ki ga je doživela vlada Kjuseljvanova v sobranju in v pismu, ki so ga poslali voditelji opozicije kralju Borisu. Pri tem je značilno zlasti dejstvo, da so se zedinili za skupno akcijo voditelji političnih skupin, ki so si bile sicer močno nasprotno. Pričakuje se zato, da bodo nastale v kratkem v Bolgariji važne spremembe.

PORAZ VLADE.

SOFIJA, 10. novembra. Vlada dr. Kjuseljvanova je doživela včeraj v sobranju (bolgarskem parlamentu) svoj prvi poraz, ki je toliko bolj značilen, ker je došla vladna stranka pri zadnjih volitvah dvotretjinsko večino. Na včerajšnji seji je finančni minister zahteval naknadni kredit v višini 91 milijonov levov, od katerega bi se precejšnja vsota uporabljala za nakup rotacije in drugih tiskarskih strojev za tiskanje vladnega organa »Denar« in poluradnega, v francoščini pisane lista »Parole Bulgare«. Proti temu predlogu so glasovali tudi mnogi poslanci vladne večine, ki so se popolnoma solidarisirali z opozicijo. Poslanci so srdito

napadali in kritizirali vladno časniško politiko, zlasti pa cenzuro, ki duši vse bolgarske liste in ne dovoli, da bi se slišala resnična volja bolgarskega naroda v notranji in zunanji politiki. Pri glasovanju, ki je sledilo po tej ostri debati, je dobil predlog vlade samo 59, predlog opozicije pa 68 glasov. S tem je bil predlog vlade zavrnjen.

SOBRANJE ODGODENO.

Vlada je bila zaradi tega poraza tako presenečena, da je takoj nato odredila, da se zasedanje sobranja odgodi za nedoločen čas. Ta ukrep vlade je povzročil v sobranju še večji vihar in cela vrsta doslej vladnih poslancev je izjavila, da stopa v opozicijo. V političnih

krogih se tolmači ta dogodek kot pričetek ofenzive sobranja proti sedanji bolgarski vladi, ki je sestavljena izključno iz osebnosti, ki stoje izven parlamenta. Neka napetost med vlado in sobranjem obstaja že več časa. Poslanci se pritožujejo, da se vlada sploh ne ozira na njihove predloge in pritožbe. Vprašanje je sedaj, ali bo vlada iz novega položaja izvajala konsekvence in odstopila. V kuluarjih se govori o možnosti razpustitve sobranja, ki je bilo izvoljeno šele 1. marca letos.

PISMO KRALJU BORISU.

SOFIJA, 10. nov. Glavni voditelji bolgarske parlamentarne in izvenparlamentarne opozicije, in sicer bivša ministrska predsednika Cankov, Mušanov, ter bivši ministri Gičev, Pastuhov, Smilov in Danilov so poslali kralju Borisu skupno pismo, v katerem ga prosijo, da jih sprejme skupno ali posamezno v advencio. Voditelji pravijo v pismu, da žele informirati kralja o notranjem in zunanjem političnem položaju. Obenem predlagajo kralju, naj z ozirom na resnost položaja poveri upravo države vladi široke narodne koalicije.

Zapiski

40 let poslanec in senator

Te dni je bivši francoski ministrski predsednik in sedanjí senator Joseph Caillaux slavil 40-letnico, ko je prvič postal poslanec. Svojo kariero je začel kot radikalni levičar, danes pa je — čeprav formalno še vedno radikal in celo častni predsednik radikalno-socialistične stranke — eden izmed voditeljev desničarjev v senatu, in to eden izmed prvih, če ne celo prvi. Joseph Caillaux je bil večkrat minister in l. 1911 celo predsednik vlade. Med svetovno vojno je moral emigrirati in je živel v Švici. Po vojni, ko se je vrnil, so ga pod sumom špionaže zaprli. V preiskovalnem zaporu je presedel eno leto, bil pa je na razpravi oproščen. Joseph Caillaux je v francoski politiki znan kot »rušilec vlad«. V svoji dolgi karieri je zrušil že nešteto vlad in tudi Blum je moral zaradi njegove akcije v senatu z zadnjo vlado odstopiti.

Rasno vprašanje v Južni Afriki

Južnoafriška holandska reformirana cerkev v državi Oranje je sklenila, da se ne bo udeležila leta 1940 verskih slavnosti v Durbanu, ker bodo tam tudi razni črni in rumeni zastopniki. Holandska reformirana cerkev v Transvalu pa je izjavila, da se bo udeležila konvencije le pod pogojem, da bodo beli zastopniki zborovali ločeno od zastopnikov drugih plemen.

Nemški zgled

Angleški strokovnjak za industrijo Josiah Wedgewood je mnenja, da bi mogla industrija popraviti slabost demokracij, če bi se bolj potrudila pomagati delavstvu in jim dala udeležbo na obratih. Zelo dobro so se obnesli v Nemčiji podobno organizirani Zeissovi obrati v Jeni. Koncem prejšnjega stoletja umrl Carl Zeiss je kolektivno organiziral svoj obrat, v testamentu pa ga je zapustil kolektivno upraviteljev in delavcev.

Francija in A. E. F.

Minister kolonij Georges Mandel je poslal generalnemu guvernerju francoske Ekvatorialne Afrike (A. E. F.) obširno pismo, ki obsega celoten načrt za delo v tej koloniji. V pismu najprej omenja, da je bilo v zadnjih letih delo v koloniji skoro izključno posvečeno železnicam in vodnemu prometu. Potem pa razvija načrt za bodoče delo, ki naj bo predvsem v prid poljedelstvu. Obsega izboljšave izdelovalnih metod, razdelitve izbranih semen, preskrbovanje z vodo, gradnjo poljedelskih šol, zdravstvene ukrepe in drugo. Nadalje poudarja važnost kolonije za dobavo bombaža in drugih surovin Franciji in vzpodbuja k skrajno pospešenemu delovanju na vseh področjih.

Anglija je morala plačati

Angleški finančni minister sir John Simon je izjavil, da je imela angleška zakladnica zaradi mednarodne krize približno 5.500.000 funtov izvanrednih izdatkov. K temu treba še pršte 10 milijonov posojila za Češkoslovaško.

Pomanjkljiva obramba Pariza

Zupani pariških predmestij so začeli akcijo za organizacijo pasivne obrambe Pariza. »L'Oeuvre« se zgraža, da so priprave in organizacija za obrambo Pariza porazno pomanjkljive. Pariz ne poseduje niti dovolj plinskih mask, ki bi jih morali v slučaju napada razdeliti civilnemu prebivalstvu.

Kemal Ataturk v agoniji

PO MNENJU ZDRAVNIKOV MU NE BO VEČ MOGOČE RESITI ŽIVLJENJA. — VELIKA ZASKRBLJENOST PO VSEJ TURČIJI.

CARIGRAD, 10. novembra. Splošna oslabelost predsednika turške republike Kemala Ataturka je zajela tudi njegovo srce. Bolnik je sinoči popolnoma izgubil zavest in danes zapadel v agonijo. Pri njegovi bolniški postelji stoji njegova sestra s pohčerjenkami. Prav tako je skoraj ves čas v njegovi bližini ministrski predsednik Dževal Bajar ter predsednikov najintimnejši prijatelj, turški poslanik v Londonu.

Po vsej Turčiji je nastala velika zaskrbljenost. Sinoči so bile odpovedane vse gledališke, kinematografske in druge predstave in nikjer ni igrala godba. Vse pričakuje le vesti o položaju prezidenta in ustvaritelja nove Turčije. Tudi vlada je zaskrbljena in je pripravila vse ukrepe za primer smrti. Zdravniki zatrjujejo, da bolnika ne bo več mogoče rešiti.

Novi boji na Kitajskem

KITAJCI SO PRIČELI PROTIOFENZIVO PRED KANTONOM, JAPONCI PA PRODIRAJO IZ HANKOVA DALJE PO JANGCEJU PROTI JOČAVU.

HONKONG, 10. novembra. Kitajske čete, ki so se umaknile iz Kantona pred Japonci, so okrepljene z novimi polki prešle v ofenzivo. Sto kilometrov od Kantona se bijejo srditi boji med obema vojskama. Kitajcem se je posrečilo na severozahodni strani približati se Kantonu na nevarno razdaljo. V Kanton se sliši zopet streljanje topov. Japonci dovažajo v Kanton neprenehoma nove čete. Na Jangceju pa so japonske bojne ladje predrle od Hankova do 37 km pod Jočavom in izkrcale pehotne čete, ki so pregnale kitajske oddelke dalje v notranjost. Japonci so zasedli na cesti med

Hankovom in Jočavom tudi mesto Tungheng, ki leži 70 km pred Jočavom, in mesto Lagjiu, ki leži 60 km pred Jočavom ob železniški progi. V gorah zahodno od Hankova se bijejo manjši boji, v katerih Japonci polagoma napredujejo. Japonci poročajo, da so uničili v zadnjih bojih 40 kitajskih letal.

ŠANGHAJ, 10. nov. Novo kitajsko prestolnico Čungking so japonski letalci bombardirali in se je že veliko prebivalstva preselilo v hribe. Japonci pravijo, da imajo sedaj v oblasti letal vso Kitajsko.

Porast republikancev v USA

REPUBLICANCI SO IZŠLI IZ NOVIH VOLITEV V KONGRES IN SENAT MOCNO OKREPLJENI. SE VEČJE USPEHE SO DOSEGLI PRI VOLITVAH GUVERNERJEV.

LONDON, 10. novembra. Obratno kakor je bilo pričakovati, so demokrati izgubili velik del svoje premoči v parlamentu in senatu Združenih držav Severne Amerike. Posebno porazne številke prihajajo iz Pennsilvanije in drugih poljedel-

skih držav, dočim so velika mesta še vedno ostala zvesta Rooseveltu. V senatu, ki se ga je obnovila samo ena tretjina, so demokrati dobili 23, republikanci pa 11 mandatov. Za dve mesti še ni rezultatov. Tako bo sedaj v senatu 67 demokra-

tov in 23 republikancev. V štirih važnih državah so zmagali republikanci: v Pennsilvaniji, New Hampshiru, Ohiu in Wisconsinu, dočim je v Kaliforniji zmagal demokrat. V poslanski zbornici bo po novem 258 demokratov in 165 republikancev. Do sedaj je bilo v zbornici samo 90 republikancev. Pri volitvah guvernerjev posameznih držav pa je Roosevelt doživel velik poraz, ker je bilo izvoljenih 17 republikancev in samo 15 demokratov.

NEWYORK, 10. novembra. Zmaga nekega republikanca je povzročila na borzi v Wallstreetu pravo paniko. Trimilijonske obveznice so padle za 4 točke.

Ameriška senzacija: Tom Mooney bo izpuščen

LOS ANGELES, 10. novembra. Reuter: V Kaliforniji je prvič zmagal demokrat pri volitvah za senatorja in tudi prvič demokrat pri volitvah za guvernerja. Novi guverner je takoj po nastopu službe izjavil, da bo izpustil iz jetnišnice Toma Mooneya, ki je bil zdaj že 22 let zaprt. Tom Mooney je bil voditelj kalifornijskih delavcev ter so ga l. 1916 zaradi nekega bombnega atentata zaprli in obsodili na smrt. Zaradi tega, ker so se najuglednejši ameriški pisatelji zavzeli zanj in dokazovali, da je nedolžen, ga je sodišče pomilostilo na dosmrtno ječo. Pred kratkim se je Tom Mooney ponovno obrnil na najvišje ameriško sodišče s prošnjo za obnovo procesa in pomilostitev, pa so mu oboje odbili.

Madžari na novih mejah

BUDIMPEŠTA, 10. novembra. Madžarske čete so zasedle včeraj sledeče ozemlje: Pokrajino severno od Donave in Ipolija do določene demarkacijske črte vzdolž vse Slovaške od Bratislave do bližine Košic. Danes se zasedanje ostalega ozemlja pri Košicah in v Karpatski Ukrajini nadaljuje in zaključuje. Jutri bo slovesen vohod v Košice, katerega se vdeleže regent Horthy, vsi člani vlade, tuji gosti itd.

Maribor, 10. novembra.

Zdi se, da kljub japonskemu zmago-slavju odločitev na vzhodu še dolgo ni padla. Seveda, če bi bila mesta kakor Kanton in Hankov središče centralizirane države kakor je, recimo, Pariz za Francijo, potem bi bila stvar bistveno drugačna. Toda Kitajska je ogromna, malo centralizirana in pretežno poljedelska država, zelo bogata na surovinah, tako, da ima po vsej verjetnosti še velike možnosti odpora. Razmeroma slabi uspehi kitajskih regularnih čet nam postanejo takoj razumljivi, če pomislimo, da so živeli veliki deli Kitajske še pred dvema desetletjema v prav srednjeveških razmerah. Značilno dejstvo: v kmetijskih vstajah kmalu po letu 1920. so se uporniki pogostokrat še posluževali — lesenih topov. A od tedaj je Kitajska posebno v nekaterih predelih tako hitro napredovala, da ima to napredovanje paralelo še samo v napredovanju — Japonske po l. 1864. Skok iz srednjega veka v moderno dobo pomeni za mnoge Kitajce tudi še danes težko nalogo. Iz vsega tega pa ne sledi, da bi bili Kitajci slabo nadarjeni. Nasprotno jim nešteti ljudje, ki so jih spoznali, priznavajo veliko naravno inteligenco. Za zdaj so Japonci še vedno tehnično izredno močnejši in padec Kantona je pomenil izgubo angleškega orožja, po vseh poročilih pa se zdi, da spričo francoske poti skozi Indokino in posebej ruske skozi Sinkiang in Kansu ta izguba ni dočela nenaдомestljiva. V primeru, da traja vojna več let, pa imajo Kitajci vse pogoje, da začnejo sami izdelovati orožje. Da se da industrija orožja v kratkem času postaviti na noge, zato nam zopet nudi primer Japonska. Kitajska pa ima največje bogastvo železnih rud in mnogo premoga v veliki provinci Sečuan (70 milijonov prebivalcev), ki je od fronte še vedno precej oddaljena. Res je sicer, da so Kitajci sami šele začeli izrabljati ta silna bogastva, res pa je tudi, da ta že zdaj do neke mere krepijo njihovo odporno silo. Teoretični pogoji za dovolj samozavestne kitajske izjave so torej brez dvoma podani.

Pri nas so precej pisali o demoralizaciji Kitajcev. Kitajci pa spadajo brez dvoma med tiste ljudi, ki jih je najbolj težko demoralizirati. Anglež Lancelot Lawton je pisal z ozirom na obnašanje Kitajcev v rusko-japonski vojni leta 1904.: »Kitajci čisto gotovo niso strahopetci. Medtem, ko so veliki topovi sipali smrt in razdejanje po mandžurskih planotah, so kmetije brez strahu nadaljevali obdelovanje polja... medtem... ko so granate eksplozirale nad njihovimi glavami, so mirno živeli normalno življenje in se malo brigali za smrtno nevarnost, ki jim je grozila od vseh strani... moramo priznati, da je v mirnosti, s katero gleda Kitajec smrti v oči, nekaj imponujočega... posebno ker »takšen stoicizem ne izvira iz nesposobnosti razumevanja, ki je le negativnega značaja, temveč je, nasprotno, sijajna pozitivna lastnost«.

Tudi v novejšem času ni trdilo niti eno poročilo, da bi bila kitajskih neuspehov kriva pomanjkljiva hrabrost, pač pa smo že večkrat čitali o silni izdržljivosti kitajskih vojakov in o njihovem hladnodušnem preziranju smrti.

V živo pa so zadnji japonski uspehi zadeli Angleže. Naj si dobijo od strani Japoncev takšne ali drugačne garancije: njihov Hongkong, skrajna postojanka angleškega imperija, je brez zaledja kantonskega ozemlja brez vrednosti. Na tem ozemlju bi bila za Angleže ugodna samo slaba, ali naravnost njim prijazna vlada. Zdi se pa, da o Japoncih ni mogoče trditi niti to niti drugo. Že omenjeni Lancelot Lawton je pisal že pred vojno, da imajo Američani in Nemci na Daljnem vzhodu mnogo boljše trgovinske pozicije kakor Angleži. Svetovna vojna je razmerje spet spremenila, z energičnim nastopom Japonske pa so se začele vse angleške postojanke majati. Zelo mogoče je seveda, da je Japonska z Anglijo prav radi njene nemoči mnogo bolj prijazna kakor z Ameriko, ki ima zelo tehtne interese na kitajskem trgu in se bo zaradi tega čisto gotovo tudi nadalje vmešavala.

Zanimiva je pozicija Rusije. Zelo logično je, če v trenutku izjavljajo Japonci, da hočejo Kitajsko odrezati od ruskih vplivov, saj to so hoteli že kar spočetka. Vendar pa je tu treba konstatirati presenetljivo dejstvo, da v tem svojem prizadevanju od začetka vojne prav za prav niso prišli niti za korak naprej. Kljub vsem japonskim prizadevanjem in pretiranim zemljevidom, ki kažejo osvojena ozemlja, stojijo Kitajci danes še vedno čvrsto v provinci Šansi, ki je imela včasih 12 milijonov prebivalcev in ki so jo nekateri zaradi njenih zakladov premoga in železa imenovali »drugo Pensilvanijo«. Prav tako še Japonci niso predrli v Šansi (9 milj. preb.) in veliko in pusto provinco Kansu (10 milj. preb.). Prehod jim brani znana najbolj disciplinirana 8. kitajska armada, tista, ki je najbolj pod vplivom Rusije. Vsa ta dejstva so za Japoncem tem bolj neprijetna, če sprejememo izjave

Von Rath je umrl

PODLEGEL JE POŠKODBAM, KI MU JIH JE POVZROČIL ATENTAT ŽIDA GRYNŠZPANA. — ODMEVI ATENTATA V FRANCJIJI, NEMČIJI IN ITALIJI.

PARIZ, 10. novembra. Tajnik in od včeraj po Hitlerjevem imenovanju svetnik nemškega poslaništva v Parizu Ernst von Rath, ki ga je obstrelil 17-letni židovski emigrant Grynszpan, je včeraj ob 16.30 umrl. Zdravniško poročilo, ki sta ga izdala zdravnik dr. Brand in dr. Magnus pravi, da je nastopila smrt samo zaradi obeh nevarnih ran, ki sta bili povzročeni z dvema atentatorjevima streloma. Pokojnik je bil star šele 34 let in je začel svojo diplomatsko kariero v Parizu, bil nato v nemškem zunanjem ministrstvu, v Indiji in na zadnje zopet v Parizu, Daladier in Bonnet sta takoj izrazila nemškemu poslaniku grofu Welczeku sožalje, francoski poslaniški namestnik v Berlinu je pa izrazil sožalje nemški vladi. Truplo pokojnika bo prepeljano v Nemčijo.

PARIZ, 10. novembra. Atentat na von Ratha in njegova smrt povzročata v Fran-

ciji velik odmev. Pripravljajo se odredbe o izgonu vseh sumljivih elementov, zlasti židovskih emigrantov iz Francije. Tudi v Nemčiji so nastali novi izgredi proti Židom, ki bodo rodili še strožji nastop proti njim. Tudi italijanski tisk posveča atentatu veliko pažnjo in ga izkorišča za nove srdite napade na Francijo kot pribežališče vseh protifašističnih elementov.

MONAKOVO, 10. nov. Ko se je v mestu izvedelo, da je obstreljeni tretji tajnik nemškega poslaništva v Parizu von Rath umrl, so se začele po vseh nemških mestih velike demonstracije proti Židom, ki so trajale pozno v noč. V Monakovem so bile najhujše in je množica napadla več židovskih trgovin, jih popolnoma razbila in na več krajih zažgala. Gasilci so morali še pozno ponoči gasiti požare po raznih delih mesta. V različnih krajih mestih so bile zažgane tri sinagoge.

Obtožba proti Benešu

PARIŠKI POSLANIK OSUSKY PREDLAGA PREISKAVO PROTI DR. BENEŠU, MINIST. MACHNIKU IN DRUGIM VODITELJEM PRVE REPUBLIKE.

PRAGA, 10. novembra. Že od sobote se mudi v Pragi češkoslovaški poslanik v Parizu dr. Osusky. Te dni je imel dr. Osusky več posvetovanj z ministrskim predsednikom generalom Sirovim, s katerim sta proučevala ves kompleks mednarodnih političnih in gospodarskih vprašanj ter splošni položaj ČSR po Monakovem in dunajski rzsodbi. Kakor poročajo »Lidove Noviny«, je zahteval

Osusky ob tej priliki imenovanje posebne komisije, ki naj ugotovi krivce zadnjih usodnih dogodkov, ki naj se potem pokličejo na odgovor. Med osebami, ki bi se poklicale na odgovor so, kakor se zatrjuje, tudi bivši prezident dr. Beneš, bivši vojni minister Machnik in mnogi drugi državniki prve češkoslovaške republike.

Porušen Masarykov spomenik

ČEŠKI FAŠISTIČNO USMERJENI AKADEMIKI SO PRED UNIVERZO V PRAGI PORUŠILI MASARYKOV SPOMENIK.

PRAGA, 10. novembra. Po predavanju nekega profesorja na praški univerzi o moderni filozofiji, ki je v svojem nastopnem predavanju ostro kritiziral delovanje pokojnega prezidenta dr. T. G. Masaryka, je skupina fašistično usmerjenih akademikov porušila spomenik velikega pokojnika, ki je stal pred univerzitetno palačo. Demonstranti so privezali okoli Ma-

sarykovega kipa debele vrvi in ga z velikim naporom prevrnili. Ko je bil kip že zrušen, so se z velikim srdom spravili nad glavo in jo pričeli razbijati. Demonstracije in pustošenja so prenehala šele ko je prišla močna četa policije, ki je akademike razgnala. Ta barbarizem je povzročil v praški javnosti veliko ogorčenje.

Obisk kralja Karola v Londonu

BUKAREŠTA, 10. nov. Kralj Karol se bo 14. t. m. podal na že najavljeni državni obisk v London. V njegovem spremstvu bodo tudi prestolonaslednik Mihael, zun. minist. Comnen-Petrescu in druge osebnosti kraljevega civilnega in vojaškega spremstva. V Doveru bo sprejel kralja vojvoda Kentski, na londonskem kolodvoru Victoria pa bo kralj Jurij VI. osebno pozdravil svojega gosta. V zvezi z obiskom romunskega kralja pripravljajo v Londonu številne bankete in slavnosti.

Pomiritev v angleški kraljevski rodbini

PARIZ, 10. novembra. Po posredovanju angleškega poslanika v Parizu se bo izvršilo v petek 11. t. m. v pariškem poslaništvu slovesno pomirjenje med vojvodo Windsorskim in njegovo ženo (bivšim kraljem Edvardom VII) in angleško kraljevsko rodbino. Pomiritev bo izvršena potom od-

poslancev vladarske rodbine vojvode in vojvodinje Gloucesterske, ki prispejeta jutri v Pariz. Za enkrat pa se vojvoda in vojvodinja Windsorska še ne vrmeta v Anglijo.

NOVI FRANCOOSKI POSLANIK V BERLINU.

PARIZ, 10. novembra. Ministrski predsednik Daladier je sprejel včeraj popoldne novega francoskega poslanika v Berlinu Coulondrea, ki se bo v prihodnjih dneh odpeljal na svoje službeno mesto. Imela sta daljši razgovor.

PONCET PRI CIANU.

RIM, 10. nov. (Avala) Havas poroča: Novi francoski poslanik François Poncet je obiskal včeraj popoldne zunanjega ministra grofa Ciana in mu izročil kopijo svojega poverilnega pisma za kralja Italije in cesarja Etiopije.

DR. BENEŠ ČRTAN IZ ČRK.

PRAGA, 10. novembra. (Avala.) Predsedništvo Češkoslovaškega Rdečega križa je črtalo bivšega predsednika republike dr. Edvarda Beneša iz spiska svojih članov.

nemških vojaških strokovnjakov, ki so ob izbruhu konflikta odkrito povedali, da je Japonska začela vojno s Kitajsko, »da bi si poboljšala pohodno ozemlje« (nem.: Aufmarschgebiet) proti Rusiji. Če prištevamo k temu še veliko četniško akcijo 8. in 4. kitajske armade, pridemo nujno do zaključka, da zadnji dogodki pomena Rusije na Daljnem vzhodu še niso prav nič zmanjšali. Če bi se posrečilo Japoncem, da bi prebivalstvo v osvojenih pokrajinah pridobili zase in sklenili mir, bi pa bil to vsekakor uspeh, a razvoj dogodkov ne kaže še niti na to niti na drugo.

V Palestini ostane pri starem

LONDON, 10. novembra. Reuter: Angleška vlada je odklonila načrt za razdelitev Palestine in bo v kratkem sklicala konferenco »Okrogle mize« v Londonu. Na tej konferenci bodo zastopani Židje in Arabci, vendar je angleška vlada izjavila, da ne bo pripustila na konferenco Arabcev, ki so bili voditelji upora v Palestini in vmešani v atentate. Vlada je predlog za razdelitev Palestine odklonila iz političnega, še bolj pa zaradi finančnega vidika, ker bi razdeljena Palestina bila finančno uničena. Arabci so zaradi tega silno ogorčeni in izjavljajo, da bodo boj nadaljevali.

JERUZALEM, 10. novembra. V bojih z Arabci sta padla dva britanska vojaka, Arabcev pa je bilo ubitih 19.

SPANSKI BOJI.

LONDON, 10. novembra. Po republikanskih vesteh so republikanci zavzeli nekaj pozicij severno Ebra, vendar pa so nacionalisti te vesti demantirali ter pravijo, da so oni zavzeli nekaj teritorija in zrušili 14 republikanskih letal. Reuterjev poročevalec pravi, da se republikanci utrjujejo na v ponedeljek pridobljenih pozicijah.

NOVOZELANDSKA VLADA SE JE OPRAVIČILA.

LONDON, 10. nov. Novozelandski minister za javna dela je te dni v nekem govoru razžalil Hitlerja in druge visoke nemške funkcionarje. Novozelandska vlada se je sedaj pri nemški zaradi tega opravičila.

GENERAL RUSSO V NEMCIJI.

RIM, 10. novembra. Načelnik generalnega štaba italijanske fašistične milice general Russo je prispel danes ob 8.35 v Innsbruck, kjer se je sešel s poglavarjem štaba SA Viktorjem Lutzejem.

Volivno gibanje

V Beogradu bo kandidiral na listi dr. Stojadinovića beograjski župan in industrialec Vlada Hić.

„Jugoslov. grupa savske banovine“ se imenuje skupina bivših poslancev JNS, ki so s podpredsednikom JNS dr. Demetrovičem na čelu zapustili stranko zaradi volivnega sporazuma z dr. Mačkom in sedaj kandidirajo na listi JRZ v različnih krajih Hrvatske. V Gospiću kandidira Josip Cvetič, v Bjelovaru Ante Kovač, v Krapini I. Dobrovoljac-Zmigavec, v Požeji Samardžija, v Ivancu Novaković, v Ludbregu Fizir, v Prelogu in Križevcih bivši minister dr. Hanžek in v Gračcu prota Ivančević.

Kandidature opozicije v Sloveniji. Za listo dr. Mačka bodo kmalu zaključene kandidature v Sloveniji. V Brežicah bo kandidiral Ivan Urek, župan iz Globokoga in bivši poslanec SDS, v Kamniku bivši poslanec Anton Cerer in Ignac Tomc, posestnik iz Moravč kot namestnik, v Konjicah trgovec Brudermann Leopold, kmet Alojzij Sivec kot namestnik, v Krškem bivši poslanec Milan Mravlje, kmet Polovič kot namestnik, v Laškem J. Petejan iz Maribora, v Ljutomeru kmet Franc Skuhala, v Novem mestu Hrvat Ivan, kmet iz Zagradca, v Prevaljah Viktor Erzen, urednik „Delavske politike“, v Ptujju Anton Kolarič, kmet iz Središča, v Radovljici župan z Lesc Pavel Olip, kot namestnik pa Čelešnik Ivan, obratni delavski zaupnik KID na Jesenicah in v Slovenj Gradcu trafikant Albert Puncer.

Kapitulacija jugoslovanskih nacionalistov. Ante Kovač, bivši poslanec JNS, ki je član dr. Demetrovičeve skupine, je v zagrebških „Jugoslovanskih novinah“ napisal članek, ki pojasnjuje politiko njihove skupine v decembrskih volitvah. Med drugim pravi, da „hočejo pri volitvah biti politični in ne tehnični faktorji in sodelavci. Politično sodelovanje z dr. Mačkom na njegovem starem programu, od katerega ni odstopil niti za piko, pomeni za jugoslovanske nacionaliste kapitulacijo in politični samomor.“

Borza. Curih, 10. novembra. Devize. Beograd 10, Pariz 11.8275, London 20.9675, New York 441.25, Milano 23.20, Berlin 176.70, Praga 15.15.

Vremenska napoved. Za enkrat še ni pričakovati bistvene spremembe vremena, megleno.

Pismo uredniku

Gospod urednik! Če kdo, je delavstvo po številnih naših tovarnah pozdravilo apel g. dr. I. R. pod naslovom »Narodno gibanje na socialnih temeljih« v sobotni številki »Večernika«. Priznati moram, da je naš delavec bil doslej prepuščen več ali manj sam sebi in je bil največkrat žrtev grdega izkoriščanja. Pri tem pa so mu bile vzete skoro vse pravice svobodnega človeka in je zato nemalokrat z jezo gledal na svet okrog sebe in se polagoma odtujeval svojemu narodu. Temu in takemu našemu človeku je danes dobra beseda, ki gre za tem, da ga dvigne iz malodušja in privede nazaj v narodno celoto, kot balzam na pekočo rano. Doslej je naš delavec vodil boj za svojo socialno-pravno zaščito sam v svojih strokovnih organizacijah. Širša javnost, in posebej še tako zvana inteligenca, je v prav nezadovoljstvu pri tem sodelovala. In zato je naš delavec na žalost največkrat podlegel v takem boju. Če bi se boril za svoje svete pravice v zavesti, da ni sam, da stoji za njim ves narod, da stojijo za njim vsi, ki znajo ceniti delo in delavca, ki znajo ceniti ustvarjajočo silo delovne moči, ki največkrat ne gre v korist samo poedincem, ampak vsemu narodu, potem bi ta delavec bil orjak, nepremagljiv orjak, katerega pravice bi vsakdo, tudi njegov poslodavec, smatral za svete.

Toda vzlic dosedanji brezbriznosti naše javnosti še ni vse zamujeno. Še se da vse popraviti in na tem smo, da zamujeno popravimo.

Na iniciativo Narodne strokovne zveze se je v Mariboru sestala pripravljalski odbor, ki je poslal vsem narodnim organizacijam in društvom v Mariboru poziv, da skupno nudijo narodnemu delavstvu in nameščentstvu oporo, ki je v obrambo svojih pravic potrebno.

Zeleti je le, da ne ostane akcija samo na papirju, temveč, da se načrt pripravljalskega odbora čimprej realizira in tudi delavstvu tako nujno potrebno morala oporo.

Kot dober poznavalec delavskih razmer pri nas smem trditi, da je skrajni čas, da se našemu delavstvu nudi močna opora, da zadobi zopet vero v narod in se vrne narodu. Tudi poznana duša našega delavca, in vem, da zna biti hvaležna vsakomur, ki z dobro besedo ali dejanjem pokaže, da vidi v delavcu človeka, in sicer ne drugovrstnega človeka, ampak sebi enakoga. In tak naš delavec, ta naša slovenska duša, zasuži vso našo pozornost.

Sprejmite, g. urednik, itd.

V. K

Volitve v Ameriki

V Ameriki je stara tradicija, da po dveh velikih zmagah ene stranke druga stranka v tretjič nekoliko pridobi. Povprečno se je povečalo število glasov za 11%. Na tak porast republikanskih glasov so tudi zdaj računali.

Vendar pa so bile te volitve nekaj posebnega. Izgleda namreč, da namestnik predsednik Roosevelt leta 1940 kandidirati v tretjič, te volitve pa bi mu naj zato odobrile njegovo dosedanjno politiko.

Ameriških volitev ne smemo gledati z našimi evropskimi očmi. Američani so treznejši, niso tako ideološko fanatični kot Evropeci, manjka jim pa tudi ona naša politična razgledanost. Zato igrajo tam osebnost in krajevna zreljšča ter »business«, gospodarski interesi, še vidnejšo vlogo pri volitvah. Vprašanje Rooseveltove nove kandidature je zato predvsem tudi vprašanje »New Deal«, Rooseveltovega gospodarskega načrta, o katerem so si celo nekateri pristaši predsednikove laštne, to je demokratske stranke nasprotnih mnenj.

Amerika ima samo dve pomembni politični stranki. To sta demokratska in republikanska. Danes proglašata Roosevelt demokratsko stranko za napredno in svari pred reakcionarnostjo republikancev. Republikanci so za nevmešavanje Amerike v evropske zadeve, so hudi nasprotniki novejših ameriških doseljencev in so sploh bolj reakcionarni od demokratov. Demokratska stranka pa zagovarja svobodnejše režime proti totalitarnim in je zavzela v Evropi demokraciji naklonjeno stališče.

Novice**Kako skrbe naše občine za otroke**

V Beogradu se je vršil od 1. do 7. okt. II. balkanski kongres za zaščito otrok in mladine, ki je razpravljal o aktualnih mladinsko zaščitnih vprašanjih vaškega otroka, kakor tudi o formaciji socialno medicinskega osebja na vasi. V zvezi s tem je bila tudi prirejena mednarodna mladinsko zaščitna razstava, ki so se je poleg balkanskih držav udeležile tudi skoro vse ostale evropske države in Amerika.

V okviru jugoslovanske mladinsko zaščitne razstave je tvorila poseben oddelek zaščita slovenskih otrok in mladine z bogatim in za raziskavanje, kakor tudi za organizacijo mladinske zaščite pri nas dragocenim gradivom. V okviru te slovenske razstave je bilo prikazano tudi delovanje slovenskih občin za varstvo otrok. Iz velikih stenskih kart (format 180 krat 200) je bilo razbrati pregled proračunov občin za mladinsko skrbstvo v primeri s celotnimi proračuni v razdobju od leta 1927—37, nadalje pregled občin, ki popolnoma in delno vzdržujejo otroke, bodisi v denarju ali blagu ter pregled občin, ki imajo posebne postavke za mladinsko skrbstvo ter onih občin, ki denarno podpirajo mladinsko zaščitne organizacije. Unija za zaščito dece v Ljubljani, ki je priredila omenjeno slovensko mladinsko zaščitno razstavo, je zbrala izčrpne tozadevne podatke, ki so poleg aktualnosti tudi zanimivi in bodo brez dvoma zanimali vse naše socialno-politične, kakor tudi mladinsko-zaščitne delavce. Zato podajamo kratek pregled vsebine teh podatkov.

V Sloveniji je prebivalstva, starega do 19 let 39,8 odstotkov, ki se po raznih starostnih dobah razdeli takole: od 0—4 let 11,8 odstotkov, od 5—9 let 11,3, od 10—14 let 7,3 in od 15—19 let 9,45 odst. Po različnih raziskavanjih, ki jih je napravila Unija za zaščito otrok in mladine, je potrebnih zaščite bodisi v social-

nem, zdravstvenem ali vzgojnem pogledu ca 65 odstotkov. Z ozirom na te ugotovitve in porazdelitev prebivalstva v Sloveniji je jasno, da so na stvari zainteresirane predvsem podeželske občine, ki štejejo ca 88 odstotkov vsega prebivalstva in da je pravilna in izdatna organizacija mladinskega skrbstva v okviru njihovega socialno političnega dela unjno potrebna.

Najbolj se zrcali skrb občin za mladino v denarnih izdatkih, ki jih občine za to žrtvujejo. Vprašanje je torej, kolikšni so ti izdatki, ki so jih občine namenile za varstvo in zaščito svojih otrok.

Leta 1927 je znašala skupna vsota vseh letnih proračunov naših občin 97.003.217 din, leta 1937—38 pa din 173.487.893. Od te vsote je bilo izdanih za socialno skrbstvo leta 1927 din 9.248.174 ali 9,53 odst. napram vsoti vseh proračunov istega leta. Leta 1937 pa so znašali proračuni za socialno skrbstvo din 19.059.985 ali 10,95 odst. napram vsoti proračunov vseh občin leta 1937. Proračuni izdatkov za mladinsko skrbstvo pa so znašali l. 1927 din 1.731.546 ali 1,78 odst. napram vsoti vseh proračunov istega leta. Leta 1937 pa so znašali proračuni izdatkov za mladinsko skrbstvo din 4.879.961 ali 2,81 odst. napram vsoti vseh proračunov leta 1937.

Če si nekoliko pobliže pogledamo te podatke, potem vidimo, da so se proračuni občin dravske banovine v teku 10 let skoro podvojili. Izdatki za socialno skrbstvo pa so se v teku 10 let dvignili samo za 1,54 odst. (napram vsoti vseh proračunov), dočim so se izdatki za mladinsko skrbstvo v teku 10 let zvišali za 1,03 odstotkov. Iz tega sledi, da je napredek v socialno politični organizaciji naših občin zelo počasen, še počasnejši pa v organizaciji mladinskega skrbstva.

(Jutri konec.)

Namesto pred oltar v smrt**POHLEP PO DENARJU IN STARO SO VRAŠTVO STA TERJALA SMRT DVEH MLADIH FANTOV.**

24-letni posestnikov sin Matevž Kaiserberger iz Gerečje vasi pri Ptujju je prišel k svojemu bratu Francetu, kjer je našel večjo družbo, med njimi tudi Slavka Kosija z Mestnega vrha. Zvečer je hotel Matevž kreniti k svoji nevesti, s katero je bil že na oklicih. Za spremljevalca se mu je ponudil Kosi, kar pa se je njegovemu bratu zazdelo sumljivo in je brata pregovarjal, naj ostane čez noč pri njem. Vedel je, da ima Matevž s seboj precejšnjo vsoto denarja. Matevž pa je dejal, da se nikogar ne boji in je pokazal pištolo. Nato sta s Kosijem odšla, zjutraj pa so našli njegovo truplo na meji med občino Grajeno in Sv. Urbanom. Nekaj metrov proč je ležal samokres.

Najprej so vaščani mislili, da je fant napravil samomor, ko pa pri umorjenem niso našli nikakega denarja, so zasumili, da je bil izvršen zločin. Kolo in klobuk umorjenega so našli kakih 500 m daleč od trupla. Oblasti so tako uvedle preiskavo. Sodna komisija je odredila prevoz umorjenca v Hajdino, kjer ga bodo

danes obducirali. Kaiserberger je imel baje pri sebi 6000 din. Kosija in še neko osebo so aretirali.

Druga žrtev je bil posestnikov sin Iv. Milošič. S svojim prijateljem se je sprehajal po vasi Gradišah pri Sv. Barbari v Hal. V prijetnem razgovoru sta prišla do hiše posestnika Bratuška, kjer je bilo zbranih več fantov delavcev, med njimi tudi eden, s katerim je bil Milošičev prijatelj Petrovič v sovraštvu. Petrovič ga je poklical iz sobe, toda komaj je prestopil prag, je že dobil udarec po glavi. Na njegov krik so prihiteli iz sobe tovariši, in razvil se je pretep s pestmi, ki ga je Milošič mirno opazoval. Ko so pa fantje segli po kobilah, je pohitel tudi on svojemu prijatelju na pomoč. Napadalci pa so se spravili tudi nadenj, dokler se ni zgrudil nezavesten. Nekaj ur pozneje se je zavedel in se privlekel domov. Poškodbam pa je zjutraj podlegel. Milošič je bil star 30 let. Bil je miren, priljubljen in marljiv. Nameraval se je v kratkem poročiti in je bil že na oklicih.

Zabukošek Jure predan sodišču

Naš list je že včeraj poročal, da se je orožnikom končno le posrečilo razvozlati skrivnostni umor ob Voglajni v Celju in da je umorjenka Ivanka Zakrajškova. Z. se je vrnila iz Čabra v Rajhenburg, kjer jo je nekaj dni pred umorom ponoči poiskal Zabukošek in sta odšla v Ljubljano, na Bled, na Brezje in končno v Celje, kjer se je zadnjega oktobra izvršil zločin. S krvavim denarjem je nato odšel Z. s Sovincevo na potovanje v Ljubljano in na Brezje, ko se je vrnil, pa so ga aretirali.

Včeraj proti 11. je bil prepeljan iz bolnice na orožniško poveljstvo, kjer je po kratkem boju priznal zločin.

V nečem pa so si vsi Američani edini in tudi to dejstvo gre Rooseveltu v prid; vsi Američani so za ohranitev demokracije vsaj v Ameriki.

nakar so ga odpeljali na kraj umora, ob 12:45 pa predali sodišču.

Včeraj popoldne so premetali orožniki vso hišo Apolonije Sovinceve in in našli v kleti pod krompirjem 6.500 dinarjev. Do 10. zvečer pa so zaman čakali Sovincevo in jo zdaj iščejo. Vendar pa v bistvu ne bo nič več novega, le podrobnosti in življenjske podatke še zbirajo oblasti.

Se en ubijalec na celjskem sodišču

Včeraj zvečer je bil prepeljan v celjske zapore okrož. sodišča posestnik Drofenik iz Sv. Florjana pri Rogatecu, ki je ubil v pretepu 55-letnega delavca Sutlerja iz Cerovca pri Rog. Slatini. Sutler je šel vinjen iz Cerovca po novi ban. cesti proti Sv. Florjanu k svojemu dekletu Tereziji, pred Drofenikovo hišo pa je pričel kričati, da je Drofenik kriv, da ima

Sutler opravka z orožniki radi Terezije in je klical Drofenika na korajžo. Ta je res prišel na cesto in sta se spoprijela, Drofenik pa je zagrabil železen drog in s tremi udarci po glavi na mah ubil Sutlerja.

Davica v mežiški dolini

Zadnje dni se je po mežiški dolini z vso naglico razširila davica in se pretvorila v nevarno epidemijo. Davici se je pridružila še škrlatinka. Samo v Guštanju, Prevalju in Mežici je obolelo okoli 30 ljudi. V bolnišnico v Slovenjgradec pa so pripeljali 45 oseb, obolelih od davice. Izolirnica je pretesna in morata po dva bolnika ležati v eni postelji. Doslej je davica zahtevala tudi več smrtnih žrtev, ker je bila zdravniška pomoč prepozna. Zanimivo je, da letos razsaja tako zvana davica žrela, ki se da težko ugotoviti in je potrebna posebna previdnost ter takojšnja zdravniška pomoč.

Protestno gibanje guštanjskih kovinarjev

Podjetje Jeklarne na Ravnah pri Guštanju se ne drži določb kolektivne pogodbe, ki je bila lani avgusta podpisana. Ker so se doslej življenjske prilike mnogo poslabšale, so kovinarji zelo nezadovoljni. Zato so preteklo nedeljo na protestnem zborovanju sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo pravilno izvajanje vseh točk podpisane kolektivne pogodbe. Delovni čas naj se sporazumno reši, prav tako pa je nujno potrebna rešitev stanovanjskega vprašanja, ker sta dve tretjini delavstva primorani stanovati izven Guštanj.

o Poljski državni praznik. Dne 11. nov. praznuje Republika Poljska svoj narodni praznik. Konzulat bo ta dan zaprt.

o O slinavki in parkljevki bo predaval v nedeljo po radiu šef veterinarskega oddelka banske uprave dr. Leop. Hribar. Banska uprava opozarja kmetovalce, naj to predavanje v obilnem številu poslušajo.

o Kranj dobi lastno letališče. Nedavno se je vršila v Kranju letalska prireditve, na katero je priletel tudi dr. Rape in pilot jadranskega letala Raznožnik. Ljudje, zlasti pa mladina, so za letalstvo zelo navdušeni, in v kratkem bo ustanovni občni zbor kranjskega Aerokluba. Teren letališča je še precej valovit, toda klub bo vse njegove hibe kmalu odpravil in tako bo Kranj dobil v neposredni bližini mesta lastno letališče.

o Majhna nezgoda na ljubljanskem letališču se je pripetila znanemu sportnemu letalcu S. Hribarju. Ko se je dvignil, mu je odletel propeler, zaradi česar se je brzina zmanjšala in letala ni bilo več mogoče krmariti. Letalo je tresčilo na tla in se močno poškodovalo, pilot pa je k sreči ostal nepoškodovan.

o Mali harmonikarji iz Maribora nudijo socialno pomoč svojim šolskim tovarišem ob meji. Šolsko vodstvo v Breznu ob Dravi priredi 13. ob 16. v Podvelki njihov koncert. Čisti dobiček je namenjen materialni podpori šolske dece v Breznu ob letošnji božičnici.

c. Učiteljsvo celjskega okraja bo zborovalo v soboto v mestni ljudski šoli. Po poročilih bo predaval dr. Fr. Zgeč o nalogah sodobne vzgoje.

c. Umrl je v celj. bolnici 46-letni Vreščak Franc iz Planjave pri Smarju.

c. Vso noč telefonska služba. V Celju je bila doslej telefonska služba za loco le do polnoči in zjutraj spet ob 6. Odslej pa je uvedena služba za vso noč, s čimer je posebno olajšano delo rešilni postaji in požarni brambi, ki sta po polnoči mogli sprejemati pozive le osebno.

»To mi je vseeno, koliko govori in kaj govori, glavna stvar je, da imam jaz zadnjo besedo!«

Maribor**Prometne težave na Glavnem trgu**

PROMET OKOLI OTOKOV JE PEŠCEM ZELO NEVAREN — KAJ JE TREBA STORITI

Glavni trg je popolnoma preurejen, razkošno razsvetljen in tudi novi avtobusni kolodvor dela čast mestu in njegovim ustvariteljem. Promet sam je popolnoma reorganiziran, vendar ne zadostno. Ze povprečni opazovalec vidi, da vsaj za sedaj še ni poskrbljeno in urejeno za promet tako, kakor bi to moralo biti. Na vsem Glavnem trgu stotija samo dva stražnika; eden pred Veliko kavarno, drugi pred lekarno mag. Vidmarja, pri izhodu v Tattenbachovo ulico. To nikakor ne zadostuje. Promet, kakor se sedaj vrši okoli otokov, pomeni posebno za pešce resno nevarnost, ki se posebno pokaže ob prehodu preko Glavnega trga.

Ob gotovih urah se zliiva naravnost ogromno število vozil in pešcev čez most v obe smeri. To je posebno opoldne in po 18. uri zvečer, ko vse hiti z dela in pisarn domov. Ob takih prilikah je promet tako živahen, vozila se vrste tako naglo, da je treba čakati pogosto po več minut pri izhodu iz Gosposke ulice na kako vrzel v tej, skoraj strjeni, vrsti, da se more v naglih korakih priti na otok in potem je ista zadeva pri prehodu s srednjega otoka na desno stran mostu, odnosno k Veliki kavarni. Vse to se lahko stori, vendar je to majhna in nevarna avanta-

tura, ki si jo more dovoliti mlad in hiter človek, a nikakor to ni za starejše ljudi in otroke, ki pomenjajo nevarnost za kolesarja in še posebej za avtomobilista že na odprti in prosti cesti. Da bi v tem dirindaju prišla iz Gosposke ulice na most žena z otroškimi vozičkom, o tem ni govora. Stražnik pred Veliko kavarno je prezaposlen z diriganjem prometa vozil, pri prehodu iz Gosposke ulice na Glavni trg pa nobenega ni.

Da se preprečijo eventualne nesreče, ki pri teh razmerah ne bi bile prav ničesar čudnega, je nujno potrebno dvoje: treba je postaviti v času, ko je promet posebno živahen, pri prehodu iz Gosposke ulice na trg stražnika, ki bo v določenih presledkih ustavil promet ter dal s tem možnost varnega prehoda preko trga. Istočasno bo ustavil stražnik pred Veliko kavarno promet, ki prihaja s Koroske ceste in bi bilo tako mogoče v najkrajšem času priti preko Glavnega trga. Razen tega bi bilo nujno potrebno položiti na mestih, kjer bi bil prehod dovoljen, v tla medene plošče, kakor je to v Ljubljani in drugih večjih mestih, da bodo ljudje vedeli, kje jim je prehod preko ulice dovoljen. Te plošče niso drage, a so zelo koristne in vidne.

Občni zbor društva „Šola in dom“

Včeraj je imelo v mali dvoranj Nar. doma svoj redni občni zbor društvo „Šola in dom“. Na dnevnem redu je bilo poleg običajnih točk tudi predavanje prof. Bizjaka »Stik med šolo in domom«, kjer je podal bistvo otroka in vzgoje ter nekaj zadevnih smernic. Končno je apeliral na večji stik med starši in učiteljstvom, oziroma organizacijami, ki se trudijo za boljšo usodo naše mladine.

Protituberkulozni teden odlično uspel

Maribor, ki je bil ves teden v simboličnih zastavicah z dvojnimi križem, je letos pokazal posebno razumevanje za trpečega sočloveka. Izmed nabiralnih akcij zaznamujemo največji napredek pri zbirkah, ki so bile uvedene pri firmah (industrija, obrt, trgovina), industrijskem delavstvu in pri privatnikih; dalje so k uspehu v znatni meri pripomogli tudi šolniki, javni, državni in župni uradi, agilni skavti, kino lastnika, voditeljica nabiralnega dne in gledališka uprava. Iz računskega zaključka je razvidno, da so dohodki v letošnjem protituberkuloznem tednu skoraj za polovico večji od preteklega leta, ki so znašali 34.949,75 din napram letošnjem din 60.258,25. Zato se Protituberk. liga v Mariboru vsem osebam, ustanovam, skavtom, šolam,

Iz poročil posameznih društvenih funkcionarjev je bilo razvidno tiho in neopazno delo odbora v vprašanjih, ki zadevajo izobrazbo naše mladine, n. pr. posredovanje za otvoritev realne gimnazije, za higienske telovadnice, za zaščito zanemarjene dece i. t. d. Mnogo je vprašani, ki se tičejo vzgoje mladine in samo močna organizacija more uspešno posredovati za njih rešitev.

delavstvu in tvrdkani, ki so pripomogle z izredno vnemo in požrtvovalnostjo do tako lepega uspeha, najiskreneje zahvaljuje.

Mariborski pobegli kaznenec v Ljubljani

V znano Pezdirjevo delikatesno trgovino v Ljubljani se je pripravljajl drzen

Din 100.000—

je danes zadela glasom telefonskega poročila iz Beograda srečka državne razredne loterije **štev. 4638**, ki je bila kupljena v bančni poslovalnici in glavni kolekturi državne razredne loterije

BEZJAK, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 25

vlom. O tem je bila policija zaupno obveščena. Pripravila je zasedo in ponoči sta se vjela vlomilca v pripravljeno past.

Na policiji so v vodji spoznal 24-letnega Josipa Schneiderja iz okolice Dol. Lendave. Mladenič je pred nekaj leti pobegnil iz mariborske kaznilnice. Na njegovo glavo je bila razpisana nagrada 20.000 dinarjev. Ker je verjetno, da je pobegli kaznenec-zločinec težkega kalibra izvršil med tem še mnogo zločinov, je uvedena skupna preiskava mariborske in ljubljanske policije.

m Poročila sta se lastnik menjalnice Jože Grgič in zasebnica Pavlina Pikel.

m Javna borza dela v Mariboru. Potrebneje sledeče moči: 1 tesarja, 1 zidarja, 1 tekstilnega predelavca, 1 apreturnega mojstra, 2 mizarska pomočnika, 1 kleparskega pomočnika, 1 čevljarkega pomočnika, 1 krojaškega pomočnika, 1 vzgojiteljico z znanjem nemščine.

m Mariborski stenografski krožek ima sestanek v petek ob 20. uri na Trgovski akademiji.

m Člani teniškega odseka ISSK »Maribora« naj dvignejo svoje stvari v garderobi dnevno od 12.—16. ure.

VOLNO

za pletenje in D. M. C. prediva v veliki izbiri nudi modna trgovina

JOS. ŠRAJ — MARIBOR

m Najemniki stanovanj in poslovnih lokalov. 13. novembra bo v Gambrinovi dvorani ob 10. javno zborovanje stanovanjskih najemnikov. Na dnevnem redu je znižanje najemnin. Vsi najemniki pridite polnoštevilno, da s tem pokažete svojo zavednost.

m Sodni tolmač latinščine. Pri okrožnem sodišču v Mariboru je bil imenovan za sodnega tolmača v latinščini profesor klasične gimnazije g. Božidar Bajuk.

m Nabavljalna zadruga mariborskih pekov. Na zadnjem občnem zboru Združenja pekovskih mojstrov v Mariboru je izšla misel ustanovitve nabavljalne zadruge mariborskih pekov. To zadrugo so včeraj na posebnem setanku ustanovili. Pekovska nabavljalna zadruga bo na veliko dobavljala moko, kvas, kurivo in vse ostalo, kar peki rašijo.

m Martinovanje pri Mariborski koči. SPD v Mariboru priredi v soboto zvečer in v nedeljo ves dan praznik planiškega martinovanja, ki je skozi toliko let že v tradiciji združen s prijetnim obiskom hrvatskih planincev

m Hranilnik z denarjem je neznanec ukradel inženirju Viljemu Benigerju z Aleksandrove ceste. V hranilniku, ki je bil na pisalni mizi, je bilo 150 dinarjev.

m Pogojno odpuščeni kaznjenci. Danes so odpustili iz mariborske kaznilnice 14 kaznjencev na pogojni dopust, ki jim bo kazen spregledana, če se bodo lepo obnašali. Med odpuščenimi so večinoma pretepači. Po daktiloskopiranju jih je policija odpravila v pristojne občine.

CROMBI

za moške plašče v veliki izbiri nudi najceneje modna trgovina

JOS. ŠRAJ — MARIBOR

m Drago »sorodstvo«. Mariborska policija je prijela 52-letnega Ivana Šnabla iz Marenberga, ki je obiskal več Mariborčanov in Mariborčank ter pod pretezo sorodstva izvajal večje in manjše zneske.

* Obisk Sofije in Riškega samostana. Vam omogoča skupinsko potovanje »Putnik-a« od 19. do 25. nov. Vožnja iz Beograda le din 270.—, do Beograda polovična vožnja! Izkoristite ugodno prilžnost, prijavite se takoj pri »Putnik-u« Maribor, kjer se dobijo točne informacije in prospekti.

Člani nabavljalnih zadrug. Sestanek se vrši danes v četrtek, 10. novembra, ob 20. uri v prostorih »Nabavljalnih zadrug usluž. drž. žel.« na Frankopanovi ulici. Predaval bo g. prof. Bizjak.

Ure in zlatina tudi na odplačila brez povišanja cen pri M. Ilger-iev sin, Gosposka 15.

* Italijanske harmonike. Naše cenj. odjemalce vljudno obveščamo, da smo prevzeli generalno zastopstvo za Jugoslavijo največjih italijanskih tvornic harmonik, obenem pa opustili dosedanje zastopstvo nemških Hohnerjevih. Oglejte si današnji in naslednje inserate. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo V. Weixl in sinova, Maribor.

Nočna lekarniška služba: Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg, t. 22-70; Dvorna lekarna pri Sv. Arehu, Glavni trg, tel. 20-05.

Kino

* Grajski kino: V petek poslednjič Velike norosti. Pavla Wessely. V soboto Capriccio. Paul Kemp, Lilian Harvey.

Mariborsko gledališče

Četrtek, ob 20. »Boccaccio«. Red C. Petek, Zaprt. Sobota, ob 20. »Prevara«, krstna predstava. Nedelja ob 15.: »Boccaccio«. Ob 20: »Hudičev učenec«.

Kultura**Ptujsko kulturno pismo**

Lep večer nam je pripravilo mariborsko Narodno železničarsko glasbeno društvo »Drava« s koncertom v Mestnem gledališču, ki so ga Ptujčani in okoličani do zadnjega kotička napolnili. Simpatičen pevski zbor so ti Dravaši, saj so razen treh ali štirih članov uradnikov le delavci, navezani samo sami nase. Občutili smo znova, da so prebujajoča se moč, ki je v pesmih planila iz njih včasih kar elementarno, toda zato tembolj prepričevalno. Da je še posebno težko takšen zbor ubrati na neko določeno osnovo in zrelost, je umljivo samo tistemu, ki ne odseči le dve uri ob koncertu, ampak pozna vsaj površno tudi vso tiho notranje delo v zboru, ki ga na zunaj nikdar ne moreš dovolj oceniti in upoštevati. Tudi s tega zreljšča je potrebno zasledovati življenje zborov in ne samo s strokovnega.

Predvsem velja to za naše železničarje, skratka za delavce, ki so v večini primerov navezani le nase in se jih mnogi strokovno izobraženi glasbeniki spretno izogibajo, ko bi prav lahko iz njih dvignili še vse bogastvo neprebujenega. Zato zasluži pozornost »Dravin« zborovodja g. Albin Horvat, ki že leta s pesmijo pre-

buja svoje Dravaše in tako v teh vrstah delovnega ljudstva pripravlja tisti prerod, ki bo nekega dne potreben in ki bo v bodoče zmožen kot odpor postaviti slovensko bistvo nasproti vsemu tujemu.

Temu stremljenju je ustrezal tudi program, ki je bil pester izbor že znanih imen v razvoju domače pesni. V širši okvir so nas povezali Gotovac, Konjović in Mokranjac, kar je povsem pravilno. Smo vsaj ob teh imenih doživljali strastno in otožno barvo južnega kolorita, ki so ga prav ti skladatelji znali iz primitivnih narodovih oblik dvigniti na višino umetnine. Take se potem vedno zopet rade vračajo v narod. Pri nas je to razumel posebno Adamič, živi pa toliko neobdelanega materiala med narodom, da bi mnogi naši glasbeniki mogli še marsikaj ustvariti. Kako so n. pr. to znali Čehi — in danes se zopet vračajo k istim vrelcem. Tudi Romuni in Rusi ter posebno Turki so nas zadnja leta kar presemetili.

Toliko mimogrede, ker je dandanes zopet žejna po narodni pesni. V publiko je že tudi vključeno podeželje, ki ne more razvojnih faz preskakovati. Neznatna glasbena elita sicer lahko zasleduje še

tudi najmoderneje smeri, toda za druge je potrebna smotrna glasbena izobrazba. Kdor pride s svojim zborom na deželo, in sem spadajo tudi mesteca kot je Ptuj, mora s tem dejstvom računati. Zato je bilo pravilno, da je zborovodja le dve, tri moderne sprejel v svoj program. Pač pa bi bilo spretnejše, ko bi drugače razvrstil pesmi. Bolje bi bili Konjović, Gotovac in Mokranjac nekeje v sredini, ker pesmi kot »Jadovanka za teletom« dajo notranji vzpon in višek, ki bi potem tako postopoma splahnel, kakor se je začel dvigati s Ferjančičevo »Spomin« ali Foersterjevo »Večerni ave«. Tako pa je konec z Mokranjčovo »Imala baba« izzvenel nekam tuje; razen tega je presneto trd oreh za vsak zbor in tudi poslušalca utruja na koncu programa. Tista nit domačega in lahkotnega razpoloženja, ki jo je v nas navila Maroltova »Kosa«, je bila z njo presekana in tako tudi dušen učinek, ki bi drugače gotovo dalj časa zvenel.

Zbor je tehnično izvežban, ima izsolane in gladke tenorje kakor malokateri, in kar je glavno, glasovno moč nosi v sebi in sočnost. To pa lahko da zboru barvo in tisto veljavo, ki mu jo gotovo vsi želimo. Zato ni šteti v tako zlo, ako je tu in tam bil kateri glas nesiguren, n. pr. bas tam v Foersterjevi »Njega ni«, ali v Mokranjčevi »Imala baba«.

Solo partije je zapel koncertni pevec Avgust Živko, ki je s svojo izrazito lično barvo glasu takoj našel stik s publiko. Pa tudi ostala dva solista, Dežman in Sterle, sta obrnila nase pozornost, posebno Sterle, ki razpolaga s prav toplim baritonom.

Le mestno gledališče ima obupno akustiko. Kdaj se bodo vsa slovenska društva združila in si postavila primere dom?

A. Debenak.

k Razstava naše grafike na Danskem. Razstava slovenske, hrvatske in srbske grafike, o kateri smo svojčas že poročali, je bila pretekli teden odprta v Odenseju na Danskem na slovesen način, sredi meseca se preseli v Aarhus, potem pa v Kopenhagen, Oslo na Norveškem ter Göteborg in Stockholm na Švedskem. Razstavljenih je 290 del 22 avtorjev, med njimi 10 Slovencev.

k Plesne zpod Triglavu. Antologija slovenskega pesništva v slovaškem prevodu izide prihodnje dni v Pragi. Zbirka bo obsegala okoli 50 pesmi.

k Dvajset sezon Zagrebškega kvarteta. Zagrebški godalni kvartet, ki ga sestavljajo gg. Šulek, I. violina, prof. Graf, II. violina, prof. Arany, viola in prof. Fabri, violoncello, stopa letos v dvajseto sezono. Kvartet si je pridobil velik sloves tudi zunaj po Evropi.

S sodišča

Izpred celjskega sodišča

5. sept. sta krojač Josip Hanžič iz Ojstriške vasi in Kumer Franc, preparator v Kapli odnesla skozi zadnja vrata shrambe posestniku Kumru, bratu Franca, balo hmelja in ga privlekla ponoči k Rudolfu Hanžiču, ki sta ga prebudila in jima je dovolil, da sta spravila balo pri njem. Kumar se je v Vojniku zagovarjal, da mu brat dolguje njegov del in ker mu ga ni dal, si ga je pač sam vzela. Čez nekaj dni pa ga je pričela peči vest in je bratu priznal tatvino, od Rudolfa Hanžiča pa zahteval hmelj nazaj. Ta ga je pa že vnovič ali pomešal s svojim, radi česar je bil Kumar Franc zelo hud na Hanžičeve. Okral je brata in nesel balo sosedu! Na sodišču je svoj zagovor spremenil — zagovornik bratov Hanžičev pravi, da na svojo škodo, da bi le Hanžiča obtežil. Pravi, da mu brat ni nič dolgoval in da je balo ukradel in z Josipom H. nesel k Rudolfu H., ki je za stvar vedel in obljubil, da bo zabrisal vsako sled s tem, da bo hmelj pomešal. Rudolf se je pridruševal in prisegel pri svojem dobrem ime-

mu, da to ni res in zagovornika sta se hudo spoprijela. Kumrov je trdil, da sta največ kriva Hanžiča, Hanžičev, da Kumer. Sodnik je pa po svojem preudarku prisodil Josipu H. 1 mesec strogega zapora in eno leto izgube drž. pravic, Fr. K. na 1 mesec zapora pogojno na 2 leti in Rudolfa H. na 500 din globe ali 9 dni zapora. Bala hmelja je bila vredna nad 1680 din, lastnik pa je napoten na civilno pot.

V Zrečah so se 21. avg. fantje po tomboli stekli. Posesnik Vahtar Alojz je rekel Bezniku Stanku: »Smrkavec, domov zgini!« Ta mu seveda ni ostal dolžan odgovora in sta se spoprijela. Padla sta, Vahtar spodaj, Beznik zgoraj. Prvi je potegnil nož, stiskal Beznika za vrat k sebi in ga nekajkrat zabodel v prsi, da mu je poškodoval pljuča. Beznik je bil za odškodnino za obleko, zaslužek in bolečine napoten k civilnemu sodišču. Vahtar mu mora pa že zdaj plačati za bolnišnico 400, za bolečine 600, vse stroške in še 3 mesece bo moral sedeti, ker je bil že večkrat predkaznovan. Vahtar je pred fantom Beznikom težko prenesel tako sramoto in odločno pravi, da se bo pritožil.

Zanimivosti

Rodbinsko in družabno življenje Kitajcev

KULTURNA, VZGOJNA IN SOCIALNA PODOBA.

Vedno, zlasti pa zdaj v dobi velike vzhodnoazijske vojne, nas zanima življenje prastarega kitajskega naroda. Čeprav so naše predstave o Kitajcih zelo motne, ker se naše znanje o Kitajski sestavlja po večini iz zmot in predsodkov, vendar vemo, da imajo Kitajci najstarejšo kulturo in da so že pred štiri in pol tisočletji imeli zakonodajo z rodbinskimi predpisi in znatno kulturno višino. Ne pretiravamo, če trdimo, da so Kitajci oni narod, ki je kulturno najmočnejše nadarjen in kar je še važnejše, ki ga odlikuje najbrž med vsemi narodi najjasnejše izraženi smisel za ohranitev svoje rase posebnosti. Iz tega pa tudi sprevidimo, da trditev, da konzervativnost zadržuje kulturni razvoj, ni v vsem pravilna. Nasprotno: Kitajci za svojo visoko kulturo dolgujejo hvalno žilavemu vztrajanju na svojih tisočletnih tradicijah. Vsekakor moramo zaradi točnosti dostaviti, da kitajska rasa posebnost ni ono, kar običajno zaznamujemo s konzervativnostjo, marveč je ta njihova posebnost nasledek njihovega zaprtja s kitajskim zidom, čemur se pridružuje še vzhodnjaška skromnost v najbornejših razmerah. Ta usmerjenost pa je kitajski narod izoblikovala v tako kulturno enoto kot je popolnejše na vsem svetu ni mogoče doseči.

Kitajci tvorijo četrtino vsega zemeljskega prebivalstva. Ta četrtina pa je v načinu mišljenja in življenja enotna. Iz tega je mogoče razumeti rasno svojstvenost tega naroda, a ta zopet nosi v sebi pojem kulturnega prenosa in kulturne poglobitve od generacije do generacije.

Najvišji od vseh življenjskih smotrov je Kitajcu zdrava rodbina. Rodbinski čut mu je višji kot poklic, kot hrepenenje po zaslužku, kot vse kariere in kot lastni jaz. Rodbina, nje blagor in bolest tvori življenjsko vsebino Kitajca. K rodbini spadajo tudi že davno umrli predniki in ostali daljnji sorodniki, n. pr. vnuki, pravnuki in še kasnejše generacije. Tako je mogoče razumeti, da kult prednikov pri Kitajcih igra tako važno vlogo, kakor tudi, da otrokom, ki jih vrednotijo kot last in najvišjo imovino, poklanjajo mnogo višji pomen kot mi, ki smo prenehali smatrati zakon za razmnoževalno ureditev človeštva. Namen ostati brez otrok, je Kitajcu skozi in skozi tuj, in redki Kitajci, ki se prav tako redko iz kakršnih koli vzrokov ne poročijo, so pri njih zavrženi ljudje. Zahteva po dedščini je Kitajcu neznana, ker ga žena, ki mu prinese deco, itak že obogati in osreči. Iz vseh teh opisov je razložljivo, da gleda Kitajec v nas nekake barbare in se mu zde naši kulturni pojmi nižji od njegovih.

Zanimivo je, da kitajski zakon otrokom točno predpisuje, kako morajo nastopati nasproti svojim staršem, da su-

zakonito obvezni, ugotoviti starost svojih staršev, katerim morajo v določeni starosti odvzeti vse domače delo. Žalna doba za umrlimi starši traja na Kitajskem 27 mesecev in se je morajo strogo držati. Ako nameščeneц (uradnik i. sl.) izgubi očeta ali mater, mora za tri leta odložiti službo, da zadosti žalnim formalnostim, ki zahtevajo večkratno molitev na dan, obiskovanje groba in drugo. Vsi drugi rodbin. člani žalujejo 12 mesecev.

Našim pojmom je taka pieteta nasproti roditeljem žal že daleč odmaknjena. Mi, ki krize med današnjo in včerajšnjo generacijo, njenih medsebojno ne več združljivih nazorov in misli ne moremo prikrivati, moramo s tihim začudenjem zreti na kitajsko rodbino, kjer vlada samo harmonija in sloga in kjer so brezobzirnost, egoizem in samovoljnost tuj pojmi.

Kitajski otrok je spoštljiv, skromen, poslušen in vpluden. Samorazumevno je, da taki otroci vzrastejo v korektno, pravično misleče, delujoče in marljive ljudi. Odlično postopanje Kitajca v poslovnih zadevah je znano po vsem orientu. Veliko je tudi njegovo spoštovanje pred izobrazbo, in nikjer na svetu ne uživajo n. pr. književniki in pisatelji tolikega ugleda, kakor na Kitajskem. Pravijo jim »narodni zastopniki« in je pred leti umrl Maksimilijan Harden poklonil ves zvezek svoje »Bodočnosti« opisu kitajskega spoštovanja izobrazbe.

Najsvetlejša stran kitajskega značaja pa je moralna. Da je temu tako, pa ima svoj temelj na rodbinsko-čutno usmerjeni vzgoji. Rodbinski čut obrazuje in utrjuje v človeku dobre lastnosti, brezrodništvo — zanikanje rodbine — pa dopušča v človeku razvoj kriminalnih nagonov in najtemnejših globlin v njegovi duši. V takih državah zaznamujemo porast otroške kriminalitete, kajti tisočem otrok ni več dano doraščanje v rodbini, ampak izven nje.

Radio

Petek, 11. novembra. Ljubljana: 11 Šolska ura; 12 Plošče; 13.20 Koncert RO; 18 Žena v kiparstvu; 19.50 Izseljeniška poročila; 20 Koncert RO; 21.10 Ljubljanski godalni kvartet; 22.30 Angleške plošče. — **Beograd:** 12 Narodne pesmi; 16.45 Popularne melodije; 22.15 Plošče. — **Sofija:** 13.20 Lahka glasba; 19 Verdijeva opera »Traviata«; 21.20 Lahka in plesna glasba. — **Breslau:** 20.15 Wagnerjeva opera »Leteči Holandec«. — **Hamburg:** 20.10 Vedra glasba za ples. — **Pariz:** 20 Koncert republikanske garde. — **Dunaj:** 20.10 Operni večer.

Po nekem starem, še danes neodpravljenem zakonu sme Kitajec poleg svoje legitimne žene imeti še eno ali več drugih žen. Sinovi teh žen uživajo isto dedno pravico, kakor sinovi prve žene. Hčerke pa sploh nimajo nobene dedne pravice, saj za te morajo tako skrbeti njihovi bodoči možje. Eden najstrožjih zakonov je tako zvana »gens«-odredba, ki prepoveduje, poročiti tudi še tako daljno sorodno ženo. Ako pomislimo, da je na Kitajskem skupno le okoli 500 rodbinskih imen, da je torej tam le malo medsebojno nesrodnih ljudi, moramo uvideti, da Kitajec nikogar ne misli deliti milosti, ako kakega očeta prosi za roko njegove hčerke, marveč da tam vsako dekle lahko in s precejšnjo sigurnostjo dobi ženina. Ta samorazumevna oskrba slehernega dekleta, ta osvoboditev od prisiljenosti, iskati si življenjski poklic, stoji v striktnem nasprotju z našo sedanjo ureditvijo, ki prinaša zato s seboj tudi pomajkljivejši rodbinski čut.

Kitajcu ni prirojena bojevitost in ako smo nekaj in ako danes slišimo o nemirih in vojnah na Kitajskem, so to boji, ki jih po večini bijejo plačani vojaki, zato ni tam nobene vojne v našem smislu. Kitajskemu kulturnemu idealu ugovarja in je popolnoma nasprotno, da bi z nasilnimi osvojitvami širil svojo deželo, čeprav je gostota njene obljudenosti že nevarna. S tega zrejšča nam je tudi mogoče razumeti sedanje vojne uspehe Japoncev nasproti Kitajcem.

Glede kitajske nadarjenosti in povprečne inteligence so bile pred leti izvršene meritve vsebine notranjosti lobanj posameznih človeških plemen. Ugotovljeno je bilo, da jih je od 108 preiskanih kitajskih lobanj 92 odstotkov imelo 1300 kub. centimetrov možganske vsebine, dočim je pri istem številu preiskanih lobanj ljudi belega evropskega plemena pokazalo 75 odstotkov to vsebino. Na to ugotovitev polaga tudi veliko vrednost prof. Terman, ki je pred kratkim izdal večje delo o nadarjenosti in nadarjenostni raz-

iskavi in ugotavlja, da rumeno pleme ne zaostaja za belim.

× **Novi memoari Lloyda Georgea** so te dni izšli v Londonu pod naslovom: »Resnica o mirovni pogodbi.« To delo obsega dobo mirovni konferenc po svetovni vojni. Knjiga je v Angliji izzvala živo zanimanje.

× **Plod nekaterih sadnih dreves** se da konservirati za nekaj let. Uporabljajo ga za pridobivanje novih vrst sadja.

Skromnost nad vse.

Ravnatelj: »Ne razumem, gospod Omarka, da se tako dosledno in vztrajno izogibate dela. Delo je vendar zabava, delo je koren življenja!« — Nameščeneц: »Ah, gospod ravnatelj, saj nismo na svetu samo za zabavo in korenje mi ni nikoli napravilo dobro.«

Sokolstvo

Sokolsko društvo Slovenj Gradec

je pristrčno proslavilo 20-letnico osvojenja br. Češkoslovaške republike. Proslavo je otvoril br. starosta Ivan Rojnik, nakar je povzel besedo prosvetar br. Mrovlje Slavko, ki je iznesel vse herojsko delo naših bratov Čehoslovakov v predvojni in medvojni dobi. Nato je br. Prelovec Hajna opisal vtise letošnjega manifestacijskega vsesokolskega zleta v Pragi. Prosvetni odbor ima predavanja v okviru prosvetne šole za novo članstvo. Zadnje sredo je bilo predavanje br. prosvetarja o sokolski ideji in ciljih Sokolstva, 9. nov. bo predavanje br. prosvetarja, 16. nov. predava br. starosta Ivan Rojnik, 23. nov. je zdravniško predavanje br. dr. Poharja, 30. nov. pa zaključno idejno sokolsko predavanje br. prosvetarja. Prednjački zbor pripravlja proslavo 20-letnice naše svobode s svečano akademijo 1. dec. Naš Sokolski dom je v pravem pomenu žarišče narodne in telesne vzgoje na naši severni meji!

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par: najmanjša pristojbina za ta oglase je din 6.—. Družb. preklci, dopisovanja in ženski oglasni din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Družb. tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za malo oglase se plačuje takoj pri naročilu. Oziroma ga se vpslati v pisnu skupaj z naročilom ali pa po poštni poloznici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znakma za 3 din.

Razno

KARTOLEJ
din 17.— linolej din 29.—, samo pri »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva 6. 2639

SIVAM KONFEKCIJO
in grem tudi na dom. Bogonec Marija, Razvanje 78. 2665

PREMOG — DRVA
Filipančič, Kopaliska 10. 2667

MORSKE RIBE.
Danes in jutri na vse načine narejene, sladki vinski mošt. Se »poročila gostilna »Ljutomer«, Rotovski trg 8. Stibler. 2675

Lokal

LOKAL
se odda 1. decembra za malo obrt ali za sobo s šteditnikom. Koseskega 22. 2664

Posest

Okoli 2000 m² veliko **LEŽIŠČE S SKLADIŠČI** in pisarno v neposredni bližini glavnega in tovornega kolodvora, na prometni cesti, ugodno za spediterje itd. naprodaj. — Ponudbe pod »Ugodno« na upravo lista. 2671

Kupim

Dobro ohranjene **INSTRUMENTE** bi kupili za naš tamburaški zbor. Ponudbe na Rdeči križ v Studencih pri Mariboru. 2670

Stanovanje

Sprejme se **SOSTANOVALKA** z vso oskrbo. Strossmajerjeva ulica 9. 2666

SOBO, KUHINJO,

shrambo, del vrta oddam mirni stranki v novi hiši. Dalmatinska ulica 26. Ogled od pol 5. ure popoldne dalje. 2668

Mala,

OPREMLJENA SOBA

s šteditnikom in ena **PRAZNA SOBA** v gospodarskem poslopu se s 15. novembrom oddata. Stritarjeva 17. Maribor. 2669

Stanovanje išče

Zakonca brez otrok iščeta komfortno **DVOSOBNO STANOVANJE** s kabinetom in kopalnico. Ponuditi: Profesor Stražar, Nepopolna realna gimnazija. 2673

Službo dobi

KNJIZARSKEGA POMOČNIKA za nemški znanstveni sortiment, samo samostalno, izurjeno silo, išče »Knjižarna v Zagrebu«. Ponudbe na upravo lista pod »2672«.

DRUŽABNIK se išče za prevzem dobro uvedenega hotela s kapitalom 70.000 din. Ponudbe je poslati na upravo »Večernika«, Maribor, pod »Hotel«. 2678

Službo išče

KORESPONDENKA slovenskega in nemškega jezika z znanjem obeh steno-grafij želi spremeniti mesto. Ponudbe na upravo pod »Zagreb«. 2674

Poslužite se vložkov za čevlje

Temeljito in poceni negujete svoje noge s higienskimi

„SETA“ vložki.

Mal' položi dar domu na oltar!